

Helt på afveje

Nye medier , genrer og fortællemåder i dansk

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Foug
AARHUS UNIVERSITET

Helt på afveje – nye fortællemåder.
Simon Skov Foug og Thorbjørn Høngbøl (red.)
København: Albus

Helt på afveje – nye fortællemåder

- ☐ Genrer
- ☐ Fortællinger
- ☐ Computerspil
- ☐ Noveller på nye måder (sms-novelle)
- ☐ Selvføttællinger (blogs)
- ☐ Kendte tekster i nye klæder (rap og eventyr)
- ☐ Billedfortællinger
- ☐ Kampagnefolder

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Foug, Aarhus Universitet/Professordrørdelen, MIPROML

Program

Her skal vi hen

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Foug
AARHUS UNIVERSITET

Program

- ☐ Nye medier og genrer i dansk
- ☐ Genrer
- ☐ Fortællinger
- ☐ Hypertekstfortællinger
- ☐ Billedfortællinger
- ☐ Computerspilsfortællinger
- ☐ Facebook-fortællinger
- ☐ Sms-novelle-fortællinger
- ☐ Blog-fortællinger
- ☐ Crossover-fortællinger (eventyr og rap)

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Foug, Aarhus Universitet/Professordrørdelen, MIPROML

Mine pointer

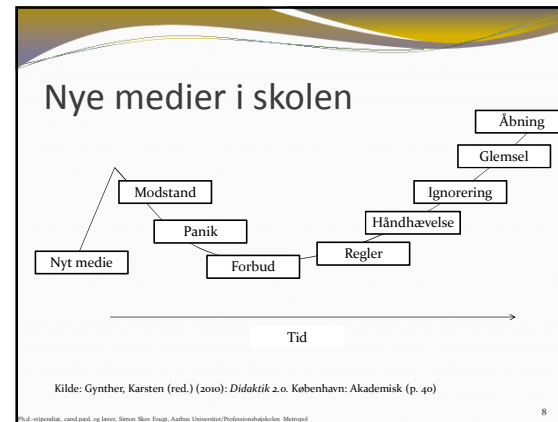
Nye medier og genrer i danskundervisningen

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Foug
AARHUS UNIVERSITET

Nye medier – ændret faglighed?

- ☐ Unge bruger i dag ca. 7.45 timer om dagen på it.
(TNS Gallup 2011)
- ☐ Og 3 timer online
- ☐ Adgang til viden
- ☐ Forholde sig til det – og til den

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Foug, Aarhus Universitet/Professordrørdelen, MIPROML

Medier

- Modaliteter skaber stemning

Hovedpointen

- Nye medier og genrer i dansk – brug det, I kender
 - Viden om fortællinger
 - Viden om genrer
 - Viden om modaliteter
 - Viden om kommunikation
 - Kildekritik
- Remediering (Bolter & Grusin 1999)
- Kommunikative kompetencer
- Det receptive og det produktive

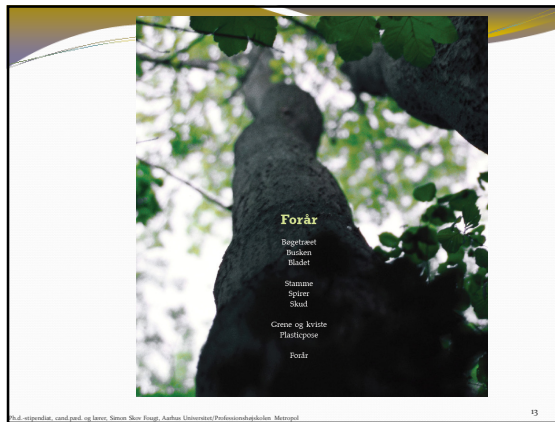
Genrer

Kernedanskfaglighed

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougat
AARHUS UNIVERSITET

Genrer

- Epik, lyrik og drama – og sagprosa
 - Fortælling
 - Novelle
 - Roman
 - ...
- Brug
 - Instruerende
 - Berettende
 - Fortællende
 - Informerende
 - Argumenterende
 - Manipulerende
 - Lyriske
 - Dramatiske
- 3 min. Fordele og ulemper ved forskellige genretilgange?

Genrer

- Genren styrer læsemåden – teksten styrer jer
- Noter fra en biologitime i 8. kl.

Genrer

- *Jeg stjal en plade chokolade i Netto i går. Jeg var sulten og havde ingen penge*
- Her vælger I at læse teksten fiktivt. I styrer teksten

Genrer

- Biblioteksrykkerne

Peter S.A., dit fucking fjols
Nu har du kraftedene igen glemt at
aflevere en fucking bog til fucking
tiden hos os. Du mangler for fanden
at aflevere "Oliver & Company"
at aflevere "Oliver & Company"
Hvad helvede er det du ikke fjtter,
din tabernum? Let tøgen og få bogen
afleveret senest i morgen kl. 12, ellers
smadrer vi dig og din usle familie.

Fra
Skolebiblioteket

Peter Jensen
Du har glemt at aflevere lånt materiale:
4076479111, 79.74: Oliver & Company
Med venlig hilsen
Skolebiblioteket

Gæbyr:
3-7 dage efter afleveringsfristen: 5 kr.
8-14 dage efter afleveringsfristen: 10 kr.
15-28 dage efter afleveringsfristen: 20 kr.

Abseningsider: Dagligt 8-14

Genrer

- Genren er en forventning, en læsemåde og noget i teksten
- Leg med det – genrerne
- Vekselvirkning mellem produktion og analyse

Fortællinger

Kernedanskfaglighed

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougth

AARHUS
UNIVERSITET

Fortællinger

- ☐ Fortæller
- ☐ Tid
- ☐ Sted
- ☐ Personer
- ☐ Konflikt
- ☐ Begyndelse
- ☐ Midte
- ☐ Afslutning

Der var engang en pølsemand, der hed Hansen. Hansen er et af de mest almindelige navne i Danmark. Danmark er et land i Europa med 5,5 mio. indbyggere. Indbyggerne er borgere i et land. Lande er der mange af...

Der var engang en pølsemand, der hed Hansen. Hver morgen stod han op og gik på arbejde i Jerslev. Om aftenen kørte han sin pølsevogn hjem, træt og tilfreds oven på en arbejdsdag.

Der var engang en pølsemand, der hed Hansen. Hver morgen stod han op og gik på arbejde i Jerslev. Om aftenen kørte han sin pølsevogn hjem, træt og tilfreds oven på en arbejdsdag. Men så en mandag morgen, hvor Hansen kom ud til sin pølsevogn, opdagede han til sin skræk og rædsel, at der havde været indbrud i vognen. Den var tom for værdier og fuldstændigt smadret.

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lærer Simon Skov Fougst, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

Fortællinger

- ☐ Fortæller
- ☐ Tid
- ☐ Sted
- ☐ Personer
- ☐ Konflikt
- ☐ Begyndelse
- ☐ Midte
- ☐ Afslutning

Højt på en gren en krage sad
Højt på en gren en krage,
- simsalabimbambasaladusaladim -
højt på en gren en krage sad.

Så kom en hæsleg jæger,
- simsalabimbambasaladusaladim -
så kom en hæsleg jæger hen.

Han skød den stakkels krage,
- simsalabimbambasaladusaladim -
han skød den stakkels krage ned.

Nu er den stakkels krage,
- simsalabimbambasaladusaladim -
nu er den stakkels krage død.

Johan Ludvig Heiberg (1791-1860)

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lærer Simon Skov Fougst, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

Hypertekstfortællinger

Nye genrer og medier i dansk

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougst

AARHUS UNIVERSITET

Professionshøjskolen Metropol

Hypertekstfortællinger

Der var engang en pølsemand, der hed Hansen. Hver morgen stod han op og gik på arbejde i Jerslev. Om aftenen kørte han sin pølsevogn hjem, træt og tilfreds oven på en arbejdsdag. Men så en mandag morgen, hvor Hansen kom ud til sin pølsevogn, opdagede han til sin skræk og rædsel, at der havde været indbrud i vognen. Den var tom for værdier og fuldstændigt smadret.

☐ **Hvordan skal historien om pølsemanden slutte?**

A. *Hansen var knust. Hans livsverk var ødelagt. Heldigvis havde han en forsikring, der dækkede alle skaderne, og Hr. Hansen fik en ny, fuldt moderne pølsevogn og gik glad på arbejde igen.*

B. *Hansen var lykkelig. Han havde i mange år været træt af sit ensformige liv. Så Hansen købte sig en stor sejlbåd for forsikringspengene og sejlede jorden rundt.*

C. *Vi må hellere slutte denne latterlige historie nu. Den er jo fuld af løgn. Det er fuldkommen utroværdigt med pølsevogne i Jerslev. Det er en lillebitte landsby i Vestsjælland.*

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lærer Simon Skov Fougst, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

Hypertekstfortællinger

- ☐ Gå ind på www.simon-skov-fougst.dk
 - ☐ Klik på "Foredrag"
 - ☐ Klik på "Helt på afveje" til venstre
 - ☐ Klik på "Luboslav Haček"
- ☐ Brug 5-10 min. på at læse/bestemme Peter Adolphsens hypertekstfortælling om **Luboslav Haček**
- ☐ Beskriv oplevelsen

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lærer Simon Skov Fougst, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

Hypertekstfortællinger

- ☐ Grupper på fire
 - ☐ Genfortæl for hinanden de forskellige historier, der er blevet læst.
 - ☐ Argumenter for jeres valg.
 - ☐ Hvad synes I om de andres historier?
 - ☐ Sammenlign personkarakteristikker
 - ☐ Hvilke ligheder og forskelle er der?
 - ☐ Hvorfor er der forskel på personkarakteristikkerne fra historie til historie? Hvad er det i teksten, der ændrer personkarakteristikken?
 - ☐ Hvad synes I om måden at fortælle historier på?

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lærer Simon Skov Fougst, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

Hypertekstfortællinger

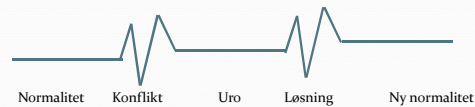
- ☐ Læs nu historien i bogen
- ☐ Sammenlign

25

Hypertekstfortællinger

- ☐ Opbygning: Indledning, en midte og en afslutning

- ☐ Brug konflikt-modellen.

- ☐ Karakteriser afslutningen

26

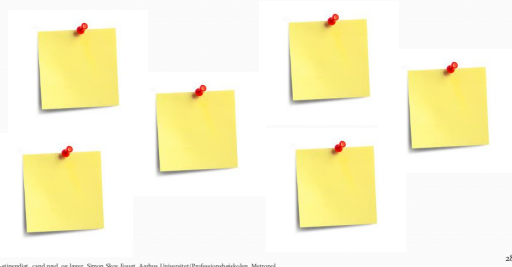
Hypertekstfortællinger

- ☐ Give eleverne en forståelse af, hvad hypertekster er
- ☐ Lade dem skrive hypertekst-fortællinger selv
- ☐ Arbejde med deres narrative kompetence
- ☐ Arbejde med web – især hvis den omsættes.

27

Hypertekstfortællinger

- ☐ Skitse til en hypertekstfiktion

28

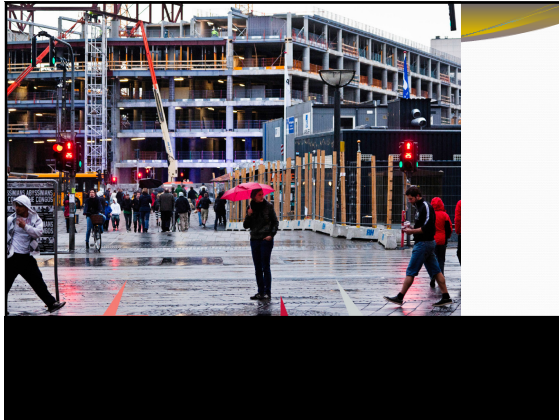
Traditionel novelle

- ☐ Jesper Wung-Sung: Par ting

29

Billedfortællinger

Nye medier i dansk

- Skriv tre forslag til billedtekst
- Hvilke historier fortælles?
- Hvordan ændrer opfattelsen af billedet sig?

Armsrock: Another morning, 2010

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lær. Simon Skov Fougst, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

Afsluttende opgave

- ☐ Kampagnefolder for Dansk Center for Dyrevelfærd
- ☐ *They're not pet's Susan* som forside og blikfang
- ☐ Vinkling
- ☐ Sprog

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lær. Simon Skov Fougst, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

Computerspil

Gys

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougst

AARHUS UNIVERSITET

Computerspils-fortællinger

- ☐ Lineære fortællinger
- ☐ Interaktive fortællinger
- ☐ Mange forskellige handlingsforløb
- ☐ Spillerens valg

36

Computerspils-genrer

- **Action** *Counter-Strike, Gran Turismo*
- **Adventure** *Myst, Riven, Syberia, Heavy Rain*
- **Rollespil** *World of WarCraft, EverQuest*
- **Simulation** *FIFA, The Sims, SimCity*
- **Småspil** *Syvkabale, Angry Birds, Farmville*
- **Strategi** *Civilization, Patrician, Starcraft*
- **Partyspil** *Dance Dance Revolution, Singstar*

Computerspils-analyse

- **Spillets rammefortælling:** Hvordan er spillets overordnede fortælling bygget op? Beskriv fortællingens tid, sted, personer og konflikt.
- **Game play:** Hvordan har spilleren mulighed for at interagere med omgivelserne? Kort sagt: Fungerer spillet – er det sjovt eller er det kedeligt?
- **Spildynamikker:** Hvilke dynamikker er de vigtigste i spillet? Er det fx konkurrence, udforskning, løsning af gåder, samarbejde eller at kunne udvikle nye egenskaber med ens figur?
- **Miljø og personer:** Hvilket miljø foregår historien i og med hvilke personer?
- **Perspektiv:** Hvordan er historien fortalt? Er det 1. person eller 3. person perspektiv?
- **Spillerens fortælling:** Hvilke fortællinger skaber man selv, mens man spiller?

Computerspil

- Find link på min hjemmeside: www.simon-skov-fougat.dk
- Foredrag – **Helt på afveje** - Computerspils-trailere
- Fallout 3: <http://www.youtube.com/watch?v=iYZpR5iXgWo> (science fiction)
- World of WarCraft: Cataclysm: <http://www.youtube.com/watch?v=llMIDqFbsnE> (rollespil/fantasy)
- Syberia 2: <http://www.youtube.com/watch?v=WjAHl5fzNzA> (eventyr)
- Limbo: <http://www.youtube.com/watch?v=Y4HSyVXKYz8&feature=related> (eventyr)

Computerspil - gys

- Hvad kendetegner gysergenren? Fx uhyggelig atmosfære, lyd og musik, ondskab, overnaturlige væsener...
- Spillets regler
- Løse gåder, objekter, overleve
- Læsning, skrivning, analyse, fortolkning

Computerspil - gys

- Find link på min hjemmeside: www.simon-skov-fougat.dk
- Foredrag – **Helt på afveje** – The House 2
- The House 2: <http://www.sinthastudio.com/thehouse2/>
- Lyd og lys
- Aktantmodellen
- Berettermodellen
- Gysergenren

Facebook

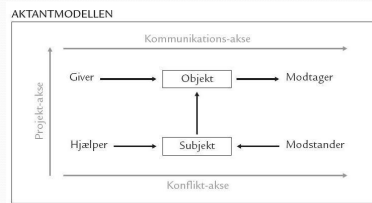
Web 2.0 i dansk

Facebook-fortællinger

- Er vores Facebook-profiler en fortælling?
- [Izabella](#)

- Tid
- Sted
- Personer
- Konflikt

- Begyndelse
- Midte
- Afslutning

Facebook-fortællinger

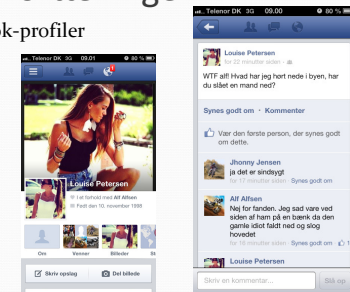
- Hvad kan eleverne få ud af deres egne Facebook-profiler?

- Hvilke fortællinger laver de om sig selv online?

- Privat - skole

Facebook-fortællinger

- Fiktive Facebook-profiler - meddigtning
- Søren Jessen: Helt af sig selv

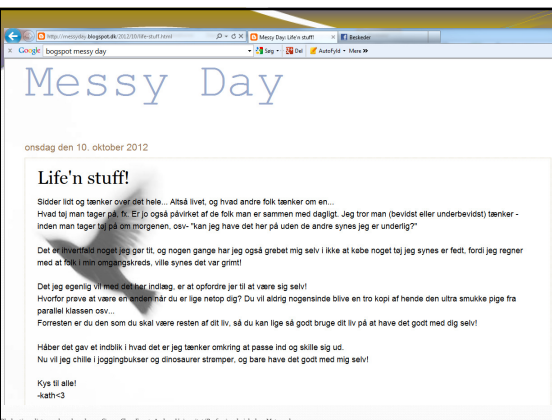

Blogs

Nye medier i dansk

Blogs

- Kreativ skrivning: Katinka, 13 år
- Blogspot.dk

Blogs

- ☐ Kommunikation på nettet
- ☐ Selvfølgelig 2
- ☐ Identiteter
- ☐ Blog for personer (fx i litteratur eller kendte)
- ☐ Blog for dem selv om nære emner
- ☐ Jesper Wung-Sung: 1-2-3 nu: Blogs

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lærer Simon Skov Foug, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

Kommunikationsstrategi

- ☐ Formål
- ☐ Målgruppeanalyse
- ☐ Analyse af interesser
- ☐ Sprog
- ☐ Billeder
- ☐ Andre virkemidler

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lærer Simon Skov Foug, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

Kampen om opmærksomhed

- ☐ Forskellige blogs
- ☐ Kommentere hinandens
- ☐ Kampen om opmærksomhed
- ☐ Blogger.com
- ☐ Blogspot.com
- ☐ E Levintra
- ☐ Lav et blogindlæg om skolen og faglighed

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lærer Simon Skov Foug, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

Sms-noveller

It og medier i udskolingen

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Foug
AARHUS
UNIVERSITET

08:00

Jeg tror ikke jeg har brækket noget. Højre ben sover. I klemme. Kun denne hånd helt fri. Et hul som et spillekort ved mine fødder. Jeg elsker lyset!

08:10

Hvis jeg slipper ud: Det er som at blive født to gange!

☐ Jesper Wung-Sung:
Og dog bevæger den sig.
Alinea 2010.

11:00

Hvorfor tænker jeg på dig?! 1000 år siden! Og så DIG af alle fra folkeskoleklassen?! Er jeg så langt ude?! 1000 år? Hvem der bare kunne leve i 20!

12:05

Jeg er holdt op med at råbe. På grund af ilten. Og ribbenene. Jeg hoster så jeg tror det er slut. Slut?

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lærer Simon Skov Foug, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

53

Sms-noveller

- ☐ Situationen, hvor sms modtages

- ☐ Sproget:

- ☐ Korte uafsluttede sætninger
- ☐ Forkortelser
- ☐ Sammentrækninger
- ☐ Engelske udtryk og tegn.
- ☐ Navne forkortes til forbogstavet.
- ☐ Diverse alternative stavemåder: cføli, c u, ztal, knuz og najz.

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lærer Simon Skov Foug, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

54

Og dog bevæger den sig

- ☐ Kan købes på Alina.dk
- ☐ 4 dage med sms'er

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lærer Simon Skov Fougth, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

55

Sms-noveller

- ☐ Skriv selv
- ☐ Max 140 tegn pr sms.

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lærer Simon Skov Fougth, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

56

Eventyr Rap-style

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougth
AARHUS
UNIVERSITET

Klods Hans som rap

- ☐ Eventyrtræk i Klods Hans
- ☐ Rapgenretræk
 - ☐ Rimord
 - ☐ Bogstavrim
 - ☐ Vokalrim
 - ☐ Moderne ord

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lærer Simon Skov Fougth, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

Svinedrengen som rap

- ☐ Eventyrtræk i Svinedrengen
- ☐ Rapgenretræk
 - ☐ Rimord
 - ☐ Bogstavrim
 - ☐ Vokalrim
 - ☐ Moderne ord
- ☐ Svinedrengen-rap som musikvideo

Ph.d.-stipendiat, und.ped. og lærer Simon Skov Fougth, Aarhus Universitet/Professionshøjskolen Metropol

Afslutning De centrale pointer

Ph.d.-stipendiat Simon Skov Fougth
AARHUS
UNIVERSITET

